

การศึกษาผลการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ เรื่องศิลปะผ้าพิมพ์สีและ ลวดลายจากใบไม้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

A Study of The Results of An Integrated Experience Arrangement on The Art of Printed Cloth With Colors and Patterns from Leaves of The First Year Students

สุภสิทธิ์ พันแน่น | Suphasit Phannaen

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University
Corresponding author email: suphasit@mvc.ac.th

(Received: 7 June 2023, Revised: 28 June 2023, Accepted: 29 June 2023)

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่นและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการ ชุมชนในโครงการ “การพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วยศิลปะผ้าพิมพ์และลวดลายจากใบไม้ (Eco print)” ณ กลุ่มหัตถกรรม ตำบลบ้านลาด อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่นมี 3 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ ขั้นที่ 1 การจัดเตรียมขั้นที่ 2 การวางใบไม้บนผืนผ้า และขั้นที่ 3 การม้วนใบไม้บนผืนผ้า ซึ่งศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่นนอกจากจะเป็นงานศิลปะแล้ว ยังสามารถพัฒนาเป็นอาชีพได้ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่นนั้นนักศึกษามีความพึงพอใจระดับมาก โดยเฉพาะเนื้อหาของการอบรมมีความเข้มข้น มีความละเอียด ครบถ้วน สมบูรณ์ ทั้งขั้นตอน กระบวนการ วิธีการสร้างสรรค์ลวดลายผ้าจากสีและลวดลายของใบไม้ในท้องถิ่น ทำให้โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก 4.55 และความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อการกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมดังกล่าวสามารถบูรณาการกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการชุมชน การสร้างเครือข่ายอาชีพ และยังสามารถพัฒนา ต่อยอดเป็นอาชีพเสริมให้กับคนในครอบครัวของตนเองได้ ซึ่งผลการประเมิน โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก 4.63

คำสำคัญ: ศิลปะผ้าพิมพ์สี, ลวดลายจากใบไม้, บูรณาการ, การจัดประสบการณ์

ABSTRACT

This article aims to study the development of fabric art products from local colors and leaf patterns and the students' satisfaction towards the integrated educational management process. using the art of fabric printing colors and patterns from local leaves which is an integration between teaching and learning management with community academic service in the project "Developing the quality of life and elevating the grassroots economy with the art of printed fabrics and prayers from leaves (Eco print)" at the Handicraft Group, Ban Lad Sub-district, Kantharawichai District. Maha Sarakham Province. The results of the study showed that there were 3 important stages in the development of products from printed fabric arts and patterns from local leaves. 2nd place the leaves on the fabric and step 3 curling the leaves on the fabric The art of fabric printing colors and patterns from local leaves, in addition to being a work of art. can also be developed into a career Student satisfaction towards the integrated educational management process Using the art of printing cloth with colors and patterns from local leaves, the students were satisfied at a high level. Especially the content of the training is intense. There is detail, complete, complete, including the steps, processes, methods of creating fabric patterns from the colors and patterns of local leaves. making the average level at a high level 4.55 and satisfaction with the process of organizing activities for the integrated educational management process. using the art of printing cloth with colors and patterns from local leaves. Such activities can be integrated with teaching and learning. community academic service Career Networking and can also be developed It can be extended as a supplementary career for people in their own family. which the assessment results On average, it was at a high level of 4.63.

Keywords: color printed fabric art, pattern from leaves, integration, arrangement of experiences

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาในรูปแบบการพัฒนาบัณฑิตแบบระบบรวบยอดครบวงจร จะเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นผู้เรียนให้มีความสำคัญกับทรัพยากรในชุมชนทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็น ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรม ฯลฯ ผู้เรียนจะเข้าใจร่วมกันว่าการให้ความสำคัญกับชุมชนไม่ใช่เพียงเกิดสำนึกที่ดีเท่านั้น แต่จะต้องนำเอาประเด็นปัญหาของชุมชนเข้ามาเป็นโจทย์ในการเรียนและการวิจัยของตนเองด้วย (กรมวิชาการ, 2542) ผู้เรียนต้องมีบทบาทในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและลงมือปฏิบัติด้วยกลยุทธ์ที่สำคัญในการดำเนินงานที่สัมฤทธิ์ผล ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนต้องทำความเข้าใจให้ตรงกันว่าการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันภายใต้การตั้ง

และตอบโจทย์ในเชิงวิจัย / พัฒนาร่วมกัน เพื่อให้ได้กำลังคนที่มีความสามารถทางความคิดและมีมือจำนวนมากพอที่จะสร้าง impact ต่อการพัฒนาชาติได้

การพัฒนาทักษะการเป็นนักวิจัยและประชากรโลกให้มีความพร้อมต่อยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเทคโนโลยีการสื่อสาร (เอื้ออารี จันทร, 2553) มีบทบาทอย่างสูงต่อการเสฟข้อมูล ของประชากรโลกความพร้อมของครูที่จะต้องวิจัยพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเนื่องเป็นทักษะที่มีความจำเป็น และต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับยุคสมัยทั้งนี้พันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย ในการพัฒนาบัณฑิตซึ่งถือว่าเป็นครูของท้องถิ่น ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ความเป็นเหตุเป็นผล ความคิดเชิงวิจัย ต้องได้รับการพัฒนาทักษะดังกล่าวให้เกิดติดตัวบัณฑิตเมื่อจบจากสถาบันการศึกษา ทักษะเหล่านี้จะติดตัวได้อย่างไร บัณฑิตที่จบจะต้องสามารถใช้ทักษะนี้ด้วยตนเองได้อย่างไร เป็นโจทย์ที่สำคัญเพื่อให้เห็นภาพที่เด่นชัด ถึงกระบวนการพัฒนาทักษะ พร้อมไปกับการติดตามผลการปฏิบัติที่นักศึกษาสามารถทำและใช้ทักษะดังกล่าวด้วยตนเองละติดตัวไป

การสร้างสังคมความรู้และสังคมภูมิปัญญาคือแนวทางสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้แนวคิดสำคัญของการดำเนินการให้เกิดภาพความสำเร็จ คือ สังคมภูมิปัญญาและสังคมความรู้ที่แท้จริงควรมาจากฐานรากของสังคม และการพัฒนาอย่างบูรณาการต้องเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง เพราะชุมชนคือฐานรากของประเทศ ถ้าชุมชนทั้งหมดเข้มแข็งทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ การศึกษา ประชาธิปไตยประเทศไทยก็จะมั่นคง การจัดการศึกษาที่ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งเพื่อสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมเพื่อกระตุ้นให้ท้องถิ่นและประชาสังคมลุกขึ้นมาแก้ปัญหาการศึกษาที่ตอบโจทย์ชุมชนเป็นหลัก สอดคล้องกับมาตรการหนึ่งที่สำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่พบในหลายประเทศที่ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะการสร้างค่านิยมแก่ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และหลายๆส่วนให้มาร่วมกัน เพื่อบำบัดของเด็กระยะยาวในจังหวัด (ประเวศ วะสี, 2542)

Eco-Print เป็นผ้าพิมพ์สีธรรมชาติเป็นงานศิลปะที่สวยงามทำจากสีของใบไม้และดอกไม้ที่ออกแบบลายต่างๆ บนผืนผ้าธรรมชาติแต่ละผืนผ้าที่มีความสวยและความลึกซึ้งของงานศิลปะ ที่ให้สีสวยงามแตกต่างกัน เมื่อนำมาออกแบบร้อยเรียงบนผืนผ้าจะคงความเป็นเอกลักษณ์ของใบไม้และดอกไม้เหล่านั้น สีของใบไม้มองด้วยตาเปล่า จะเห็นสีเขียวเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อนำมาผ่านกระบวนการพิมพ์สีธรรมชาติ ความมหัศจรรย์ของธรรมชาติจะผากระยสีธรรมชาติสวยงามบนผ้าผืนนั้น ทำให้ผู้ลงมือทำผ้าแต่ละผืนมีความรู้สึกผูกพันกับธรรมชาติ เพิ่มจิตสำนึกรักษ์ธรรมชาติ รักและถนอมเสื้อผ้าที่สวมใส่ และที่สำคัญเกิดความสุขใจ มีสมาธิ ความสงบภายในที่เกิดขึ้นจากกระบวนการธรรมชาติ สร้างในรูปแบบทำให้เกิดแฟชั่นขั้นสูง (วินัย โสมดี, 2552) เป็นการเพิ่มคุณค่าของผ้าพร้อมกับผลงานของนักออกแบบที่สามารถนำไปต่อยอดสร้างรายได้ที่ยั่งยืน สามารถทำเพื่อใช้ส่วนตัวเป็นอาชีพหลักของคนรุ่นใหม่ในยุคโควิด -19 หรืออาชีพเสริมที่สร้างรายได้ สร้างธุรกิจใหม่ให้แก่ผู้สนใจ ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต ชุมชนท้องถิ่น ภาพพิมพ์สีธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่งานศิลปะเท่านั้นหากแต่เป็นภูมิปัญญาของคนรุ่นใหม่ที่ร่วมสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่น ดังที่ จารุวรรณ ธรรมวัตร (2543) ได้กล่าวถึง ภูมิปัญญา ว่า ภูมิปัญญาหมายถึง แบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าแสดงถึงความเฉลียวฉลาดของบุคคลและสังคม ซึ่งได้สั่งสมและปฏิบัติสืบทอดกันมา ภูมิปัญญาจะเป็นทรัพยากรบุคคลหรือทรัพยากรความรู้ ก็ได้ ทรัพยากรบุคคลที่ถือว่าเป็นภูมิปัญญา ได้แก่ ขาวนาผู้ประสบผลสำเร็จในการผลิต, พระภิกษุที่เป็นศูนย์รวมศรัทธาของชุมชน, ศิลปินพื้นบ้านที่ได้รับคามนิยมน้อยอย่างแพร่หลาย, ผู้ทรงคุณวุฒิของหมู่บ้านที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น มรรคทายกผู้รู้จักพิธีทางศาสนา, พราหมณ์ผู้เชี่ยวชาญในพิธีบายศรี เฒ่าจำผู้เป็นสื่อกลางในการติดต่อระหว่างชาวบ้านกับเทวดา

อาร์กซ์หรืออำนาจศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ, หมอยา, หมอนวดแผนโบราณ, หมอลำ, พ่อเพลงแม่เพลง, ช่างปั้น, ช่างทอผ้า, เป็นต้น แนวทางการนำสัทธิธรรมชาติดจากพืชมาใช้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเป็นการสร้างนวัตกรรมและเกิดผลงานแนวทางใหม่ที่มีคุณค่าทางศิลปะด้วยเอกภาพของเนื้อหาและรูปทรงที่สะท้อนอัตลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่น สืบจากธรรมชาติจากพืชจึงถูกนำมาใช้ในงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ทั้งการย้อมเส้นใยสำหรับการทอผ้า การทำมัดย้อมและผ้าบาติก ซึ่งเป็นศิลปะประยุกต์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น (ແລ້ມ ສາພຣ, 2555)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีปณิธานว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นสถาบันอุดมศึกษา สร้างสรรค์ภูมิปัญญา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวิสัยทัศน์คือเป็นศูนย์กลางในการผลิตบัณฑิต และการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของสังคมท้องถิ่นการบริการชุมชน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงแนวคิดตามโครงการพระราชดำริ ผสานเข้ากับการเรียนการสอนภายใต้ระบบการบริหารจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจังหวัดมหาสารคามเป็นแหล่งรวมศิลปวัฒนธรรมมากมาย หากมีการนำองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาเหล่านั้นมาใช้บูรณาการก็จะส่งผลให้ได้บัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น กลุ่มผู้ดำเนินโครงการจึงได้จัดทำโครงการ “การพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วยศิลปะผ้าพิมพ์และสวดลายจากใบไม้ (Eco print)” ณ กลุ่มหัตถกรรม ตำบลบ้านลาด อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อันเป็นการจัดการศึกษาและเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยการจัดการเรียนการสอนหรือการเรียนรู้แบบบูรณาการจึงเป็นบทบาทที่จำเป็นและสำคัญยิ่งซึ่งควรปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

วิธีดำเนินการศึกษา

บทความนี้เป็นบทความวิชาการ โดยผู้เขียนได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมศิลปะผ้าพิมพ์สีและสวดลายจากใบไม้ ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 20 คน โดยใช้แบบสังเกตและแบบสอบถามความพึงพอใจ ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ความพึงพอใจการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมศิลปะผ้าพิมพ์สีและสวดลายจากใบไม้โดยมีกระบวนการดำเนินการในภาพรวม ดังนี้

1. สํารวจสถาบันเพื่อให้ได้ข้อมูลหน่วยงาน หลักสูตรการเรียนการสอน การวิจัยการบริหารงานของหน่วยงาน องค์กร พร้อมทั้งการวิจัยชุมชน เพื่อหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชน องค์กร เพื่อประเมินภาพรวมของหน่วยงานหรือชุมชน โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อจะได้หาจุดอ่อน จุดแข็งของพื้นที่วิจัย
2. มหาวิทยาลัยสร้างอัตลักษณ์ร่วมกัน จากความคิดเห็นของบุคลากรทุกระดับในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบูรณาการด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามด้วย
3. วิเคราะห์และประเมินผลโครงการ โดยเน้นการใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องตามแผนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับ และนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริการวิชาการชุมชน
4. สรุปภาพรวมของโครงการ เพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัย ชุมชน และเครือข่ายครู เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไป

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น

ความเป็นมาของศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ จะพบว่า Eco-Print เป็นผ้าพิมพ์สีธรรมชาติเป็นงานศิลปะที่สวยงามทำจากสีของใบไม้และดอกไม้ที่ออกแบบลายต่างๆ บนผืนผ้าธรรมชาติแต่ละผืนผ้าที่มีความสวยและความลึกซึ้งของงานศิลปะ ที่ให้สวยงามแตกต่างกัน เมื่อนำมาออกแบบร้อยเรียงบนผืนผ้าจะคงความเป็นเอกลักษณ์ของใบไม้และดอกไม้เหล่านั้น สีของใบไม้มองด้วยตาเปล่า จะเห็นสีเขียวเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อนำมาผ่านกระบวนการพิมพ์สีธรรมชาติ ความมหัศจรรย์ของธรรมชาติจะผากระยสีธรรมชาติสวยงามบนผ้าผืนนั้น ทำให้ผู้ลงมือทำผ้าแต่ละผืนมีความรู้สึกผูกพันกับธรรมชาติ เพิ่มจิตสำนึกรักธรรมชาติ รักและถนอมเสื้อผ้าที่สวมใส่ และที่สำคัญเกิดความสุขใจ มีสมาธิ ความสงบภายในที่เกิดขึ้นจากกระบวนการธรรมชาติ สร้างในรูปแบบทำให้เกิดแพชชั่นชั้นสูง เป็นการเพิ่มคุณค่าของผ้าพร้อมกับผลงานของนักออกแบบที่สามารถนำไปต่อยอดสร้างรายได้ที่ยั่งยืน สามารถทำเพื่อใช้ส่วนตัวเป็นอาชีพหลักของคนรุ่นใหม่ในยุคโควิด -19 หรืออาชีพเสริมที่สร้างรายได้ สร้างธุรกิจใหม่ให้แก่ผู้สนใจ ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังพบว่า Eco-Print เป็นกระบวนการพิมพ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้วิธีการพิมพ์ผ้าด้วยใบไม้ถ่ายโอนสีและโครงสร้างจากใบไม้สู่ผ้าที่ผลิตจากเส้นใยธรรมชาติ 100% เท่านั้น เช่น ฝ้าย ไหม ด้วยความยาก เทคนิค ใช้เวลานาน และต้องทำมือเท่านั้นความน่าสนใจของ ECO Print พบว่าเทคนิคการย้อมผ้าแบบนี้ค่อนข้างมีความหลากหลาย และเปลี่ยนไปทุกครั้งที่เริ่มย้อม ถึงแม้ว่าจะใช้วัสดุเดียวกันแต่ลายและสี ที่ออกมาจะแตกต่างกันทำให้ผลงานแต่ละชิ้นมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว 1 ตัวจึงมี 1 เดียวเท่านั้นเนื่องจากใบไม้ที่ใช้แล้วจะไม่สามารถนำใบเดิมกลับมาใช้ได้อีก แต่สามารถนำไปหมักเป็นปุ๋ยคืนกลับสู่ต้นไม้ โดยเลือกใช้วัตถุดิบธรรมชาติหาได้ในท้องถิ่น เช่น ใบหูกวาง ใบยูคาลิปตัส ใบละหุ่ง ใบโพธิ์ เป็นต้น

ดอกไม้และใบไม้ที่ใช้ในการพิมพ์ลาย

ใบสีก(อ่อน)
(ให้สีชมพู, ม่วง)

ใบมันสำปะหลัง
(ไม่ให้สี ให้รูปทรง)

ใบผงชูรส
(ไม่ให้สี ให้รูปทรง)

ใบแคนนา
(ให้สีเขียว)

ใบเหลืองปรีดียาธร
(ไม่ให้สี ให้รูปทรง)

ใบกัญชา
(ไม่ให้สี ให้รูปทรง)

ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์จากศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น

ขั้นที่ 1 การจัดเตรียม เป็นขั้นตอนการจัดเตรียมวัตถุดิบในการทำ ได้แก่ ใบไม้ ผ้า น้ำ ให้พร้อม

ขั้นที่ 2 การวางใบไม้บนผืนผ้า เป็นขั้นตอนการจัดวางใบไม้บนผืนผ้าให้มีความสวยงาม

ขั้นที่ 3 การม้วนใบไม้บนผืนผ้า เป็นการม้วนเก็บใบไม้ที่วางบนผืนผ้าแล้วม้วนไว้

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น

จากการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่นโดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านความพึงพอใจต่อเนื้อหาของกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เนื้อหามีความละเอียด ครบถ้วน สมบูรณ์ โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก 4.55 ภาพรวมแล้วกิจกรรมมีความเหมาะสม สามารถพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการได้ กิจกรรมทำให้สามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบได้ เนื้อหามีความหลากหลายไม่ซ้ำซ้อน เนื้อหาทำให้สามารถทักษะวิชาชีพได้อย่างไรก็ตามนักศึกษาได้เสนอความเห็น ว่า กิจกรรมที่ดำเนินมา มีความครบถ้วนสมบูรณ์ หากสามารถปรับให้ใช้กับวิชาอื่นๆ ได้จะเป็น

ประโยชน์ต่อตัวนักศึกษามาก และนอกจากจะมีคู่มือที่ดีแล้วกระบวนการจัดการเรียนของอาจารย์ก็มีส่วนสำคัญที่จะทำให้บรรยากาศในการเรียนน่าเรียนมากยิ่งขึ้น

ด้านความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อการกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก 4.63 เช่น การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งอาจารย์ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยแนะนำไม่ใช่สั่งการ ก่อนจัดกิจกรรมมีการชี้แจงรายละเอียด เช่น จุดประสงค์ ขั้นตอน/วิธีการ ประโยชน์ ของการจัดกิจกรรมก่อนเสมอ การจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ โดยภาพรวมแล้วกระบวนการจัดกิจกรรม เพื่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสามารถพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการของผู้เรียนได้ การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งหากตนเองยังทำกิจกรรมไม่สำเร็จ อาจารย์ผู้สอนและเพื่อนเป็นผู้ให้คำแนะนำและกำลังใจที่ดีเสมอ และการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งมีการจัดลำดับ จากง่ายไปสู่ยากจากไม่ซับซ้อนไปสู่เรื่องที่ซับซ้อนขึ้น

บทสรุป

บทความนี้เป็นบทความทางวิชาการที่มุ่งศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่นและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการชุมชนในโครงการ “การพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วยศิลปะผ้าพิมพ์และลวดลายจากใบไม้ (Eco print)” ณ กลุ่มหัตถกรรม ตำบลบ้านลาด อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1.ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น

จากการศึกษา พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การจัดเตรียม เป็นขั้นตอนสำคัญในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการทำศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่นให้พร้อมก่อนการลงมือทำ ขั้นที่ 2การวางใบไม้บนผืนผ้า ขั้นตอนนี้จะต้องมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เพราะทั้งขนาด ลักษณะ และสีของใบไม้ ล้วนส่งผลต่อการสร้างสรรค์ลวดลายของผ้าแทบทั้งสิ้น ผู้สร้างสรรค์ผลงานจะต้องวางแผนและออกแบบการทำงานให้เป็นอย่างดี และขั้นที่ 3การม้วนใบไม้บนผืนผ้า ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญของการสร้างลวดลาย หลังจากทีวางใบไม้และดอกไม้เสร็จแล้วก็จะมีการม้วนเพื่อให้สีจากใบไม้เข้าซึมเข้าไปในเนื้อผ้า หมักทิ้งไว้ ให้เกิดลวดลาย ทั้งนี้ยังพบว่า ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่นนอกจากจะเป็นงานศิลปะแล้วยังสามารถพัฒนาเป็นอาชีพได้

2. ด้านความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น

จากการศึกษา พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่นนั้นนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก โดยเฉพาะเนื้อหาของการอบรมมีความเข้มข้น มีความละเอียด ครบถ้วน สมบูรณ์ ทั้งขั้นตอน กระบวนการ วิธีการสร้างสรรค์ลวดลายผ้าจากสีและลวดลายของใบไม้ในท้องถิ่น ทำให้โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก 4.55และความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อการกระบวนการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้ศิลปะผ้าพิมพ์สีและลวดลายจากใบไม้ในท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมดังกล่าวสามารถ

รณบูรณาการกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการชุมชน การสร้างเครือข่ายอาชีพ และยังสามารถพัฒนา ต่อยอดเป็นอาชีพเสริมให้กับคนในครอบครัวของตนเองได้ ซึ่งผลการประเมิน โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก 4.63

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านทักษะการคิด*. (ม.ป.ท.)
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2543). *ภูมิปัญญาอีสาน*. มหาสารคาม: โครงการตำราคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แฉล้ม สถาพร. (2555). การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ด้วยสีธรรมชาติ จากพืชในจังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน *วารสารวิจิตรศิลป์*. 3(1), 267.-301.
- ประเวศวະสี. (2542). *ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจสังคมและศิลปวัฒนธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- วินัย โสมดี. (2552). *วิเคราะห์การออกแบบผลิตภัณฑ์ และศักยภาพของธุรกิจชุมชน ตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ศิลปะประดิษฐ์ และของตกแต่งบ้าน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เอื้ออารี จันทร. (2553). *การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มในรายวิชาระบบคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

